

Sygn. akt I ACz 137/12

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Jan Gibiec
Sędzia SA:	Tadeusz Nowakowski
Sędzia SA:	Jacek Gołaczyński (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2012 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z wniosku: **E. L.**

z udziałem: **J. D.**

o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu zagranicznego

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z dnia 23 listopada 2011 r., sygn. akt I Co 202/11

w przedmiocie odmowy stwierdzenia wykonalności wyroku sądu zagranicznego

p o s t a n a w i a:

I. przywrócić termin do wniesienia zażalenia,

II. oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 31 października (sygn. akt I ACz 1513/11) uchylono w przedmiotowej sprawie postanowienie Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 29 czerwca 2011 r. (sygn. akt I Co 79/11), znosząc postępowanie dotknięte nieważnością, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania, albowiem postępowanie dotknięte było nieważnością z uwagi na niewłaściwy skład sądu.

Postanowieniem z dnia 23 listopada 2011 r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze odmówił stwierdzenia wykonalności na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenia Sądu Wielkiej Instancji w P. z dnia 08 kwietnia 2010 r. w sprawie RG 09/42676, uzasadniając w oparciu o art. 34 ust. 2 Rozporządzenia Rady WE nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (dalej zwane „rozporządzeniem Bruksela I”) oraz art. 1146 § 1 pkt 3 k.p.c., że J. D. nie doręczano korespondencji sądowej, skutkiem czego był brak jego wiedzy o wszczętym przez sąd francuski postępowaniu i tym samym brak możliwości podjęcia obrony przed sądem francuskim.

Wnioskodawca zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego w całości, wnosząc wniosek o przywrócenie terminu do złożenia zażalenia, domagając się zmiany zaskarżonego postanowienia w punkcie I poprzez stwierdzenie wykonalności, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Skarżący zarzucił:

- 1) błędną ocenę materiału dowodowego oraz sprzeczność ustaleń z zebrany w sprawie materiałem dowodowym,
- 2) naruszenie przepisów postępowania, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. oraz w zw. 232 k.p.c. przez zaniechanie wszechstronnej i obiektywnej analizy materiału dowodowego, jak też art. 1150 k.p.c. w zw. z art.1146 § 1 i 2 k.p.c. w zw. 1151 § 2 k.p.c. w zw. 1147 k.p.c. - poprzez odmówienie stwierdzenia wykonalności,
- 3) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 33 w zw. z art. 41 w zw. z art. 53 w zw. z art. 34 ust. 2 rozporządzenia Bruksela I poprzez odmówienie stwierdzenia wykonalności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy powinien w pierwszej kolejności rozważyć czy w sprawie ma zastosowanie rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz.Urz. UE L 007 z 10.01.2009, s. 1-79) oraz Protokół haski z dnia 23 listopada 2007 r. o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych. Dopiero po takiej analizie można uznać, że dla sprawy miarodajne są przepisy rozporządzenia Bruksela I.

Przepis art. 40 ust. 1 rozporządzenia Bruksela I odsyła do przepisów prawa krajowego w zakresie postępowania o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego, ale jedynie w sprawach tym rozporządzeniem nieuregulowanych. W zasadzie postępowanie o stwierdzenie wykonalności przed Sądem Okręgowym jest postępowaniem jednostronnym (ex parte). Na tym etapie postępowania dłużnik nie bierze udziału w sprawie i dopiero po wydaniu postanowienia Sąd Okręgowy doręcza mu to postanowienie, co otwiera drogę do jego zaskarżenia i podniesienia zarzutów przeciwko jego wykonalności. W postępowaniu o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej Sąd I instancji bada zatem jedynie wniosek formalnie. Zgodnie z art. 41 rozporządzenia Bruksela I po spełnieniu formalności przewidzianych w art. 53 tego rozporządzenia następuje niezwłoczne stwierdzenie wykonalności orzeczenia bez badania według art. 34 i 35 tego rozporządzenia (m. in. czy pozwany, który nie wdał się w spór, nie doręczono dokumentu wszczynającego postępowanie lub dokumentu równorzędnego w czasie i w sposób umożliwiających mu przygotowanie obrony, chyba że pozwany nie złożył przeciwko orzeczeniu środka zaskarżenia, chociaż miał do tego możliwość).

W niniejszej sprawie z uwagi jednak na okoliczność wcześniejszego już zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie stwierdzenia wykonalności i wydania w sprawie przez Sąd Apelacyjny postanowienia z dnia 31 października (sygn. akt I ACz 1513/11) trafny jest pogląd Sądu Okręgowego, że powinien on zbadać czy sąd francuski w należyty sposób doręczył J. D. pismo wszczynające postępowanie lub dokument równorzędny umożliwiający mu przygotowanie obrony.

W ocenie Sądu Apelacyjnego bezsprzecznie w sprawie ustalono, że sąd francuski nie doręczył J. D. pisma wszczynającego postępowania w sprawie. Przepisy francuskie dotyczące sankcjonowania niedoinformowania o zmianie adresu przez zobowiązanego do alimentów nie wpływają na przepisy postępowania cywilnego, gdyż sankcja tam przewidziana ma jedynie charakter kary. Zdaniem Sądu Apelacyjnego przedłożone w sprawie dowody nie tylko zatem wykazują, że centrum aktywności życiowej J. D. w czasie procesowania przez sąd francuski była Polska, ale nie ma żadnych przesłanek do uznania, iż adres na który sąd francuski kierował doręczenia był adresem pod którym J. D. był dostępny lub przynajmniej w jakikolwiek inny sposób mógł odbierać w ten sposób korespondencję.

J. D. nie mógł także zaskarżyć orzeczenia zapadłego przed sądem francuskim orzeczenia. Wprawdzie, jak wynika z twierdzeń skarżącego, J. D. powziął wiedzę o tym orzeczeniu przed wszczęciem postępowania o stwierdzenie wykonalności, to jednak nie był to czas, który umożliwił mu wniesienie zwykłego środka zaskarżenia skierowanego wprost przeciwko orzeczeniu sądu francuskiego.

W tym stanie, w świetle art. 34 ust. 2 rozporządzenia Bruksela I uznać należy, że J. D. był pozbawiony możliwości obrony w postępowaniu toczonym przed sądem zagranicznym, a zatem wykonalność takiego orzeczenia nie może zostać stwierdzona.

Z uwagi na przebywanie wnoszącego zażalenia zagranicą i niemożności nadania na czas zażalenia w polskiej placówce pocztowej, a zatem w warunkach przez niego niezawinionych nie ma on możliwości wniesienia zażalenia w przypisanym terminie zgodnie z regulacją polską, tym niemniej podjął w istniejących uwarunkowaniach niezwłoczne czynności związane z wniesieniem zażalenia. Ponadto należy mieć na uwadze, że przed upływem terminu skarżący nadał zażalenie faksem. W tym stanie rzeczy przywrócono termin do wniesienia zażalenia (art. 168 § 1 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c., Sąd Odwoławczy orzekł jak w sentencji. Koszty postępowania odwoławczego w całości obciążają skarżącego (art. 98 k.p.c.).

mw